

Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті декана агрономічного факультету М. Ф. Рибача (м. Житомир, 19–20 листоп. 2015 р.). Житомир, 2015. С. 121–123.

5. Горач О. О. До питання комплексного використання льону олійного. *Інноваційні напрями в селекції, технології вирощування та переробки технічних культур*: матер. наук.-практ. конф. молодих вчених (Глухів, 24 грудня 2009 р.). Суми, 2010. С. 79–82.

УДК: 332.3:711.14 (477-25)

Володимир ГРИБ

аспірант першого року навчання
спеціальності 073 «Менеджмент»

Науковий керівник: **ЯСІНЕЦЬКА Ірина Анатоліївна**

доктор екон. наук, професор
професор кафедри садово-паркового господарства, геодезії та землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО СТАНУ І ПРОГНОЗ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ М. КИЄВА

Правове поле містобудівної діяльності достатньо повно сформовано на законодавчому рівні, однак неоднозначно трактує її суть, містить протиріччя щодо повноважень органів, відносить до сфери містобудування окремі види землевпорядної документації. Термін «планування територій» в умовах існування різних форм власності на землю не може коректно відобразити вимоги та особливості щодо розподілу, використання й охорони земельних ділянок конкретної форми власності.

Пріоритет вимог екологічної безпеки, науково обґрунтований розподіл земельних ресурсів з метою комплексного формування сприятливого

навколишнього природного середовища, узгодженість екологічних, економічних і соціальних інтересів суспільства є основними заходами економічної, екологічної та соціальної політики щодо розвитку міст і критеріями оцінки міського землекористування. [1, с.296]

Високий рівень урбанізації, надмірна концентрація певних галузей промислового виробництва та автотранспортних засобів зумовили утворення зон техногенного забруднення земель, зростання викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря, деградацію ґрунтового покриву, негативний вплив на довкілля та здоров'я людей. Особливості режиму та порядку використання техногенно забруднених земель до цього часу не урегульовані на законодавчому рівні. Загальна площа земель, які є небезпечно або надзвичайно небезпечно забруднені, становить в Україні понад 1,5 млн га.

Забруднення ґрунтового покриву безпосередньо пов'язано з обсягами викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря та притаманно, крім зон і регіонів з техногенними аномаліями, найкрупнішим і крупним містам, в яких кількість автомобільного транспорту постійно зростає, розташовані підприємства енергетики та інших галузей – забруднювачі повітря, ґрунтів і вод, утворюється велика кількість виробничих і побутових відходів.

Збереження ґрунтового покриву у межах міст, що пов'язане з його порушенням, складуванням і перенесенням в інше місце під час будівництва об'єктів різного призначення та послідовним використанням провадиться, як правило, без розробленої проектної документації. При цьому не забезпечується рекультивация порушених площ, ігнорується законодавча норма статті 168 Земельного кодексу України про те, що ґрунти земельних ділянок є об'єктом особливої охорони. [2, с.58]

Досвід м. Києва свідчить, що розроблення та реалізація міських програм використання й охорони земель повністю виправдало своє призначення. Завдяки програмно-цільовому підходу забезпечується стабільний приріст надходжень до бюджету від плати за землю, розвиваються орендні відносини, удосконалюється функціонування земельного ринку. Цілеспрямовано

виконується комплекс робіт із усіх ключових напрямів реформування земельних відносин. Зростає цінність земельних ресурсів міста, створюються умови для істотного зростання соціального, екологічного, інвестиційного та виробничого потенціалів землі.

У системі заходів з удосконалення управління міським землекористуванням істотно зростає роль землеустрою, який спрямовується на створення ефективної системи прогнозування та планування використання й охорони земель із зростаючою інвестиційною привабливістю, гарантування прав на землю, забезпечення раціонального використання та охорони земельного фонду.

Землевпорядна та містобудівна діяльність у межах міста повинні тісно пов'язуватися між собою, а документація із землеустрою та містобудівна документація повинні доповнювати одна одну. Напрями сталого соціального та еколого-економічного землекористування гармонізуються з положеннями Генерального плану міста, а план земельно-господарського устрою повинен стати основним документом із землеустрою міста. [3, с. 86]

Співставлення показників різних видів зонування території (економіко-планувальне, кадастрове, функціональне, за категоріями земель) свідчить про те, що правовий режим земель може бути правильно встановлений тільки за умови визначення зон (об'єктів) за основним цільовим призначенням земель.

Обмеження повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо вилучення та надання особливо цінних земель без погодження з Верховною Радою України обумовлює необхідність формування переліку конкретних землекористувачів і об'єктів природно-заповідного фонду та культурної спадщини, складання реєстрів відповідних об'єктів і їх картографування.

Список використаних джерел

1. Добряк Д. С., Бабміндра Д.І. Еколого-економічні засади реформування землекористування в ринкових умовах. Київ. Урожай, 2006. 336 с.

2. Лоїк Г. К., Тарасюк І.Г., Солярчук Д.І. Використання земель населених пунктів з основами містобудування. Львів. ЛДАУ, 2000. 58 с.

3. Новаковська І. О. Деградація земель мегаполісів: оцінка та проблеми локалізації. *Збалансоване природокористування*. 2016. № 3. С. 81–86.

Володимир ГРИБ

аспірант першого року навчання
спеціальності 073 «Менеджмент»

Науковий керівник: **ЯСІНЕЦЬКА Ірина Анатоліївна**

доктор екон. наук, професор
професор кафедри садово-паркового господарства, геодезії та землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ОПТИМІЗАЦІЯ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

В умовах ринкової економіки конкурентоспроможними можуть бути лише ті підприємства, які досягають високого рівня ефективності виробництва.

Екстенсивний розвиток був актуальним за недостатнього рівня науково-технічного прогресу за умов, коли виникала необхідність в освоєнні нових територій. Нові території інколи освоюються і нині.

Однак постійне розширення територіальних умов, залучення додаткових ресурсів і збільшення на цій основі обсягу виробництва не можуть бути безмежними. Екстенсивний тип виробництва на певному етапі починає втрачати динамізм, наштовхується на об'єктивні перепони (вичерпані вільні території, обмеження людських можливостей та ін.) і виникає необхідність переведення діяльності підприємства на інший тип економічного розвитку – інтенсивний.

У сільському господарстві інтенсифікація виробництва здійснюється способом концентрації виробничих ресурсів на одній і тій самій земельній